

Expunere de motive

Lege pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare

Din perspectivă istorică, instanțele constituționale au apărut în contextul nașterii de noi regimuri democratice, de cele mai multe ori, în urma unor tenebroase experiențe totalitare. În cadrul acestor regimuri de tristă amintire, normele și garanțiile constituționale au fost încălcate, adesea chiar cu larga complicitate a puterii legiuitoare, cum a fost, cu titlu de exemplu, cazul Germaniei interbelice.

Astfel, jurisdicția constituțională a fost și este strâns legată de nevoia apărării stabilității constituționale din democrații de pericolul unor majorități politice cu tendințe anti-constituționale.

Or, pentru o protecție efectivă împotriva unor potențiale abuzuri, precum și pentru consolidarea prestigiului Curții, apreciem că asupra judecătorilor constituționali nu trebuie să planeze nicio suspiciune legată de eventuala favorizare a unor grupări politice.

În același sens, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția), cel mai important organism consultativ în domeniu constituțional, amintește faptul că jurisdicția constituțională, în lumina puterilor conferite acesteia de către Constituție în tranșarea disputelor referitoare la separația puterilor în stat și la relațiile dintre diferitele organe ale statului, poate să influențeze rolul pe care o autoritate particulară o poate avea în cadrul statului. Menținerea echilibrului constituțional este, pe cale de consecință, dependent de menținerea independenței și imparțialității judecătorilor constituțional.

Astfel, Comisia constată că, deși regulile referitoare la compoziția curților constituționale pot reflecta existența diferitelor curente din cadrul unei națiuni, garanțiile de independență și înaltul simț al responsabilității în exercitarea funcției de judecător constituțional sunt cele de natură a asigura înlăturarea suspiciunilor de urmărire a unor interese particulare sau de părtinire (a se vedea, în acest sens, punctul 4.1 din Compilația de opinii, rapoarte și studii privitoare la justiția constituțională, publicată în anul 2015, CDL-PI(2015)002).

De altfel, și Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale consacră, la art. 61 alin. (1), teza I, faptul că judecătorii Curții Constituționale sunt independenți în exercitarea atribuțiilor lor.

Remarcăm în acest context că, în general, formațiunea politică PSD (fost FSN, FDSN, PDSR) a nominalizat pentru funcția de judecător constituțional membri proprii, personalități care au exercitat funcții publice în numele său sau, într-unul dintre cazuri, chiar având legături de familie cu un membru din conducerea sa, spre deosebire de celelalte formațiuni politice, care, cu câteva mici excepții, au înțeles să nominalizeze personalități independente, neafiliate politic.

Astfel, pentru consolidarea rolului Curții Constituționale în apărarea principiilor statului de drept, considerăm dezirabilă existența unor garanții suplimentare, menite să asigure înalta ținută profesională, independența și imparțialitatea judecătorilor constituționali.

Pe cale de consecință, propunem modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în sensul introducerii unei condiții suplimentare la accederea în funcția de judecător constituțional, respectiv să nu fi fost membru într-un partid politic în ultimii 9 ani anteriori numirii în funcție.

De asemenea, apreciem că, în urma adoptării Hotărârii nr. 1/2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente de către Plenul Curții Constituționale, se impune o nouă intervenție normativă, la nivelul legislației primare, astfel încât dreptul la liberă exprimare al judecătorului constituțional și principiul independenței în exercitarea atribuțiilor sale să nu fie lipsite de conținut.

În problematica opiniilor contrare, Comisia de la Veneția, în recomandările sale adresate Letoniei în contextul dezbaterii unor amendamente la Legea Curții Constituționale (CDL-AD(2009)042), a apreciat că acestea nu slăbesc autoritatea Curții Constituționale, ci din contră, prezintă numeroase avantaje. Comisia a învederat faptul că opiniile contrare încurajează dezbaterile publice asupra deciziilor Curții, în mod special pe cele cu caracter științific, întăresc independența judecătorilor și asigură participarea efectivă a acestora la analiza cauzelor. Considerând că opinia majoritară și opiniile contrare formează corp comun, Comisia a recomandat, de asemenea, publicarea acestora împreună (în același sens, a se vedea și opinia privitoare la proiectul de lege a Camerei Constituționale a Curții Supreme a Kârgâzstanului, CDL-AD(2011)018).

Amintim, în acest context, că dreptul la liberă exprimare al judecătorilor este garantat inclusiv în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. A se vedea, cu titlu de exemplu, *Cauza Baka contra Ungariei*, în care Curtea a apreciat că sancționarea unui judecător, ca urmare a exprimării de către acesta a unor critici la adresa unor variate proiecte de modificare a Constituției, constituie o gravă încălcare a dreptului la liberă exprimare.

Apreciem că, din identitate de rațiune, constatările C.E.D.O. sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și cu privire la judecătorii constituționali. În acest sens, inclusiv în jurisprudența Curții Constituționale, în virtutea principiului nediscriminării, judecătorii Curții sunt asimilați în unele privințe judecătorilor de la instanțele ordinare (a se vedea Decizia CCR nr. 262/2016).

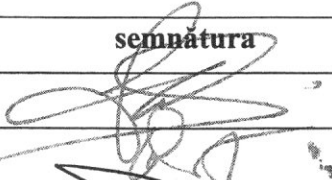
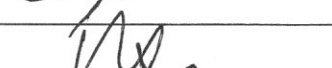
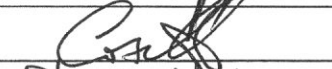
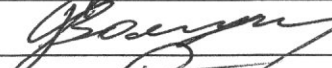
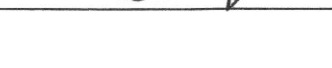
Așadar, propunem modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și în sensul introducerii unor prevederi care să consacre, în mod expres, că opiniile separate și cele concurente ale judecătorilor Curții se publică în mod obligatoriu în Monitorul Oficial, în forma stabilită de autorii acestora, iar niciunul dintre judecători nu are dreptul de a le cenzura.

În numele inițiatorilor:

Cosette Chichirău – Deputat USR

Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare

Nume și prenume	Formațiunea politică	semnătura
SEHELEAN SILVIU	USR	
ION STELIAN-CRISTIAN	USR	
POPESCU NICOLAE DANIEL	USR	
BULAI IULIAN	USR	
Rădulescu Ion Bogdan	USR	
Imbriuscu Mihail	USR	
Niculescu Daniel Dan	USR	
NAJOS CLAUDIU	USR	
PRUNA CRISTINA-MARIANA	USR	
SAINEA CORNEL	USR	
IURISNITI CRISTINA	USR	
BOJTEZ MIHAIL-CATALIN	USR	
POPESCU DANUTRU	USR	
CHICHIRAU COSETTE	USR	
STANCU-VIRTEU WILAN	USR	
MORTANU LIVIU-IONUT	USR	
DURUȘ VLAD-EMANUEL	USR	
VLAD SERGIU COSMIN	USR	
DRULĂ CĂTĂLIN	USR	
Barna Ilie Dan	USR	
Rădulescu Bogdan	USR	
POP LUCAS TUDOR	USR	
BENGA TUDOR VLAD	USR	
DOMOTARU ADRIAN	USR	

Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curtii Constitutionale, cu modificările și completările ulterioare

[illegible]